

DECIZIE

14 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completul, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi
Ion Corolevschi
Ion Vîlcov
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Izbaș Ion împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, restabilire la lucru, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2012, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a ț ă

La 10 iulie 2012 Izbaș Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al RM cu privire la contestarea actului administrativ, restabilire la lucru, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne al RM nr.94ef din 09 august 2000 a fost angajat în cadrul organelor afacerilor interne. Din 20 ianuarie 2006, potrivit ordinului Ministerului Afacerilor Interne al RM nr.21ef a deținut funcția de inspector de sector al postului de poliție Talmaza a CPR Ștefan Vodă, iar prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne al RM nr.70 ef din 22 februarie 2008 a deținut funcția de ofițer operativ de sector al postului de poliție Volintiri al CPR Ștefan Vodă.

Menționează că prin ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr.608 ef din 28 decembrie 2011, a fost concediat din cadrul organelor afacerilor interne și trecut în rezerva forțelor armate. Prezentul ordin a fost emis în baza art. 21 alin.(9) din Legea cu privire la poliție nr.416-XII din 18 decembrie 1990 (în baza hotărârii judecătorești). Drept temei a servit decizia Curții de Apel Bender din 09 noiembrie 2011, prin care dînsul a fost recunoscut vinovat de comiterea crimei prevăzute de art. 309¹ alin.(1) Cod penal cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de doi ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, inclusiv în organele Ministerului

Afacerilor Interne al RM pe un termen de trei ani. În conformitate cu art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată pe un termen de un an.

Susține că prin sentința judecătorei Slobozia din 07 iunie 2011, a fost recunoscut nevinovat și achitat, iar prin decizia Curții de Apel Bender din 09 noiembrie 2011 a fost recunoscut vinovat de comiterea crimei prevăzute la art.309 al.(1) Cod Penal cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de doi ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, inclusiv în organele Ministerului Afacerilor Interne al RM pe un termen de trei ani.

Mai invocă că prin decizia Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 mai 2012, a fost casată decizia instanței de apel cu menținerea în vigoare a sentinței judecătorei Slobozia din 07 iunie 2011.

Insistă că temeiurile care au stat la baza concedierii sale nu și-au găsit confirmare.

Mai invocă că întru respectarea căii prealabile, condiție prevăzută de legea contenciosului administrativ, a adresat la 30 mai 2012 Ministerului Afacerilor Interne al RM cerere prealabilă prin care a solicitat anularea ordinului nr. 608 din 28 decembrie 2011 în partea ce se referă la concedierea sa, însă prin răspunsul oferit la 20 iunie 2012, i-a fost refuzată satisfacerii cererii, drept motiv fiind indicat omiterea termenului de prescripție.

Consideră că nu a omis termenul de prescripție pentru depunerea cererii prealabile, or decizia Curții Supreme de Justiției prin care a fost constatată nevinovăția sa în săvârșirea infracțiunii a fost emisă la 18 mai 2012, depunând cererea prealabilă la 30 mai 2012, susține că a respectat termenul de 30 zile stabilit de legea contenciosului administrativ.

Indică că angajatorul nu a respectat prevederile art. 66 alin. (5) Codul Muncii, care stipulează că la încetarea contractului de muncă, carnetul de muncă se restituie în ziua eliberării salariatului, pe când, carnetul de muncă i-a fost restituit doar la 29 iunie 2012, în conținutul căruia se conțin corectări și rectificări.

De asemenea că potrivit certificatului eliberat de către CPR Ștefan Vodă nr. 3650 din 03 iulie 2012, salariu mediu pentru ultimele trei luni constituie suma de 3511,25 lei.

Consideră că în urma acțiunilor pârâtului i-a fost cauzat un prejudiciu moral, dânsul având la întreținere soție și copil minor.

Solicită anularea ordinului Ministerului Afacerilor Interne al RM nr. 608 ef în partea ce ține de concedierea sa din cadrul organelor afacerilor interne, cu restabilirea în funcția deținută anterior de ofițer operativ de sector al postului de poliție Volintiri CPR Ștefan Vodă, încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a salariului pentru absența forțată de la serviciu începând cu 28 decembrie 2011 – până la soluționarea litigiului și repararea prejudiciului moral, cauzat în urma acțiunilor ilegale ale pârâtului.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2012 acțiunea a fost admisă parțial, anulat ordinul Ministerului Afacerilor Interne al RM nr. 608 ef. din 28 decembrie 2011 în privința lui Ion Izbaș, ultimul fiind repus în funcția de ofițer operativ de sector al postului de poliție Volintiri al CP r. Ștefan Vodă, obligat Ministerul Afacerilor Interne al RM să-i calculeze și să-i achite lui Ion Izbaș salariu mediu pentru lipsa forțată de la serviciu pentru perioada de 28 decembrie 2011-12 noiembrie 2012, încasat din contul Ministerului Afacerilor Interne al RM în beneficiul

lui Ion Izbaș cheltuieli de judecată în mărime de 1500 lei, iar pretențiile cu privire la repararea prejudiciului moral a fost respinsă. Totodată s-a dispus executarea imediată a hotărârii în partea repunerii în funcție a lui Izbaș Ion și încasarea unui salariu lunar.

La 06 martie 2013; Ministerul Afacerilor Interne al RM a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu restituirea pricinii la rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că prima instanță nu a elucidat și constatat circumstanțele esențiale ale pricinii și nu a ținut cont de argumentele sale la emiterea hotărârii.

Menționează că examinarea pricinii s-a dispus în absența sa, fiindu-i astfel încălcat dreptul la un proces echitabil, or, instanța de fond, cu referire la art. 205 alin. (2) CPC, care indică că în cazul neprezentării în ședința de judecată a unui participant la proces despre a cărui citare legală nu există, procesul se amână, trebuia să dispună amânarea examinării litigiului.

Consideră că Izbaș Ion a depus acțiunea cu omiterea termenului de prescripție, invocând în acest sens că ordinul de concediere a fost emis la 28 decembrie 2011, pe când acțiunea a fost depusă abia la 06 iunie 2012.

Susține că instanța de fond și-a întemeiat soluția de admitere a acțiunii bazându-se doar pe argumentele și probele prezentate de către intimat, conluzionând faptul că, în instanța de judecată a stabilit cu certitudine precum ca, de către recurent nu au fost prezentate probe incontestabile, pertinente și admisibile în sensul art.121, 122 CPC, ce ar respinge integral pretențiile invocate de către intimat în cererea sa de chemare în judecată, nefiind probată comiterea de către intimat a încălcărilor admise.

Mai invocă că potrivit art.241, alin.(2) CPC, hotărârea judecătorească constă din: partea introductivă, parte descriptivă, motivare și dispozitiv.

În partea descriptivă se indică pretențiile reclamantului, obiecțiile pârâtului, iar în motivare, care constituie elementul esențial al unei hotărâri judecătorești, iar lipsa acesteia atrage casarea ei, se indică circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, dă apreciere probelor după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor și legile de care s-a călăuzit instanța, motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Cu referire la normele citate, afirmă că, de către prima instanță a fost adoptată o hotărâre ilegală și pasibilă casării, în lipsa observațiilor și înscrisurilor probatorii ale recurentului, mai mult că, instanța în partea motivării a hotărârii nici nu prezintă care sînt concluziile de admitere a cerințelor intimatului, citînd doar texte din legi.

Or, hotărârea judecătorească este o constatare a faptelor sau este actul final, de dispoziție al instanței de judecată prin care aceasta rezolvă conflictul între părți și care are rolul să soluționeze corect litigiul, rolul care se realizează cu condiția că hotărârea să fie temeinică și legală.

Ca urmare, menționează că, de către prima instanță a fost judecată pricina civilă dată în absența reprezentantului recurentului, încălcînd astfel dreptul la un proces echitabil. Or, în conformitate cu art.205, alin.(2) CPC, în cazul neprezentării în ședința de judecată a unui participant la proces despre a cărui citare legală nu există, procesul se amână, pe cînd contrar normei citate, prima instanță a soluționat posibilitatea

finalizării examinării pricinii civile în lipsa pârîtului, astfel pricina a fost examinată în lipsa acestuia.

Suplimentar invocă că reieşind din prevederile art.27, alin.(1) CPC, prima instanţa nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participantului la proces, ce se afirmă prin posibilitatea, în primul rînd a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Insistă că, prima instanţa a adoptat o hotărîre ilegală şi neîntemeiată, încălcînd astfel dreptul la un proces echitabil consfinţit de Constituţie. Consideră că circumstanţele expuse sunt importante pentru soluţionarea pricinii, omiţînd aceste împrejurări instanţa de fond a emis o hotărîre neîntemeiată.

Mai indică că, reclamantul Izbaş Ion a luat cunoştinţă cu ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 608 ef. din 28 decembrie 2011 la 28 decembrie 2011 iar cererea de chemare în judecată a depus-o la data de 06 iunie 2012, depăşind termenul de prescripţie cu cinci luni şi nouă zile.

Consideră că instanţa de judecată neîntemeiat a repus în termen intimatul fără careva motive întemeiate, deoarece în acest sens intimatul nu a invocat cauza omiterii termenului de contestare a ordinului susmenţionat precum prevede art. 116 CPC alin (3) şi (4).

De asemenea, invocă şi prevederile art. 16 alin.(2) Legii contenciosului administrativ, care indică că acţiunea poate fi înaintată nemijlocit instanţei de contencios administrativ în cazurile prevăzute de lege, iar potrivit art.17 alin.(1) lit. c) din legea menţionată, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ poate fi înaintată în instanţa de contencios în termen de 30 de zile, care curge de la data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.

Conform alin.(4) al aceluiaşi articol termenul de 30 de zile specificat la alin.(1) este termen de prescripţie.

Insistă că intimatul urma să adreseze în instanţa de judecată cu acţiunea în cauză fără respectarea procedurii prelabile extrajudiciare de soluţionare a litigiului.

Menţionează că cu hotărîrea motivată a primei instanţe a luat cunoştinţă la data de 08 februarie 2013, data cînd a parvenit hotărîrea în adresa Ministerului Afacerilor Interne al RM.

Prin referinţa înaintată la recursul declarat de către ministerul Afacerilor Interne al RM, intimatul Izbaş Ion a invocat netemeinicia recursului declarat împotriva hotărîrii primei instanţe şi depunerea acestuia cu omiterea termenului de prescripţie.

Conform art. 30 Legea contenciosului administrativ (prevederi aplicabile la data adoptării hotărîrii contestate) hotărîrea instanţei de contencios administrativ asupra acţiunii judecate în fond poate fi atacată cu recurs, în termen de 15 zile de la data pronunţării sau de la data comunicării hotărîrii integrale, în cazul în care acţiunea este judecată în lipsa părţii, dacă legea nu dispune altfel.

Deoarece materialele cauzei nu atestă data comunicării recurentului a hotărîrii integrale a primei instanţe din 12 noiembrie 2012 (f.d. 45), iar recurentul susţine că a luat cunoştinţă cu hotărîrea recurată la 08 februarie 2013

Alte date care ar atesta contrariul, la dosar lipsesc.

Astfel, instanţa de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale şi a declarat recursul la 06 martie 2013 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa hotărârea primei instanțe și a restitui pricinii spre rejudecare în prima instanță din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele dosarului rezultă că prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne al RM nr. 608 ef din 28 decembrie 2011, locotinent de poliție Izbaș Ion, ofițer operativ de sector al postului de poliție Volintiri al CPR Ștefan Vodă a fost concediat din organele afacerilor interne și trecut în rezerva forțelor armate, în baza art. 21 alin. (9) al Legii cu privire la poliție, în baza hotărârii judecătorești (f. d. 9).

Drept temei pentru emiterea ordinului menționat a constituit, decizia Curții de Apel Bender din 09 noiembrie 2011, prin care Izbaș Ion a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin.(1) Cod penal cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de doi ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, inclusiv în organele Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de trei ani. În conformitate cu art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de un an.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, având ca obiect al litigiului anularea ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 1608 ef din 28 decembrie 2011, prin care a fost concediat din cadrul organelor afacerilor interne și trecut în rezerva forțelor armate, restabilirea la lucru, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii.

În susținerea soluției date prima instanță a conchis că ordinul contestat a fost emis în urma deciziei Curții de Apel Bender din 09 noiembrie 2011, care a fost casată prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 mai 2012, iar sentința de achitare a lui Izbaș Ion a fost menținută, considerînd că Ministerul Afacerilor Interne urma să anuleze ordinul contestat, or, temeiul în care acesta a fost emis ulterior nu s-a confirmat.

La fel prima instanță a remarcat că ordinul contestat, a fost emis și bazat pe o sentință care nu era definitivă și irevocabilă, aceasta devenind definitivă la 18 mai 2012 prin decizia Curții Supreme de Justiție.

Instanța de recurs consideră, însă, că interpretarea dată de prima instanță, în sensul expus este bazată pe o apreciere unilaterală a situației de fapt, fără a fi supuse cercetării toate probele materiale conform regulilor stabilite în coroborare cu cadrul legal ce guvernează raportul în litigiu.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Articolul 241 alin. (5) CPC, direct indică că în motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești și de a da posibilitatea instanțelor superioare să-și exercite controlul judecătoresc.

În speță se reține că contrar prevederilor enunțate prima instanță a judecat pricina superficial, or admitând acțiunea în sensul formulat de Izbaș Ion, instanța de judecată și-a întemeiat soluția în baza argumentelor invocate de ultimul, însă fără a concretiza cerințele acestuia și fără a determina norma legală care urmează a fi aplicată la soluționarea justă a pricinii.

La acest segment este de menționat că motivarea hotărârii primei instanțe nu este altceva decât reflectarea motivelor din acțiune a lui Izbaș Ion, fapt ce denotă că hotărârea menționată nu conține nici o apreciere ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns.

În acest context instanța de recurs va remarca că la judecarea cauzei prima instanță urma să țină cont de prevederile Legii nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești cu modificările ulterioare.

Or, potrivit art. 6 din Legea menționată, dreptul la repararea prejudiciului în mărimea și modul stabilit de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare.

Cu referire la norma citată este incontestabil că prin decizia Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 mai 2012, decizia Curții de Apel Bender din 09 noiembrie 2011, prin care Izbaș Ion a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ lin.(1) Cod penal, a fost casată și menținută sentința Judecătoriei Slobozia din 07 iunie 2011, prin care Izbaș Ion a fost achitat.

Prin urmare, la judecarea cauzei urma a fi verificată temeinicia acțiunii înaintate de Izbaș Ion prin prisma prevederilor Legii nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și inclusiv sub aspectul determinării competenței jurisdicționale materiale și teritoriale, fapt, însă, care a fost trecut cu vederea de către prima instanță.

În conexiunea celor descrise se constată că hotărârea primei instanțe este una unilaterală și nu are putere de convingere, fapt ce denotă ilegalitatea acesteia.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În cauză, însă, se constată că soluția primei instanțe nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei

asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa integral hotărârea primei instanțe și a remite pricina spre judecare în prima instanță.

La judecarea pricinii, prima instanța urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

Totodată, instanța de recurs remarcă că deși, art. 445 alin. (1) lit. c) CPC prevede că instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, reieșind din faptul că prin Legea pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 155 din 05 iulie 2012, în vigoare de la 30 noiembrie 2012, a fost exclusă competența Curților de Apel ca instanță de contencios administrativ, competente de a judeca aceste pricini în prima instanță, în baza art. 33¹ CPC, devenind judecătoriile, cauza dată urmează a fi trimisă spre rejudecare în prima instanță la Judecătoria Centru mun. Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Izbaș Ion împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, restabilire la lucru, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Judecătoria Centru mun. Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Ion Corolevschi

Ion Vîlcov

Tamara Chișca-Doneva